

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO-MOTO KLUB

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM NEZGODAMA U BOSNI I HERCEGOVINI TOKOM STANJA NESREĆE PROUZROKOVANE PANDEMIJOM KORONA VIRUSA

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama tokom proglašenog stanja nesreće prouzrokovane pandemijom korona virusom COVID-19, uzrocima i posljedicama saobraćajnih/prometnih nezgoda prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta) i ostalih institucija iz oblasti cestovne sigurnosti (Agencija za bezbjednost saobraćaja RS).

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) proglasila je 16. marta/ožujka 2020. godine stanje nesreće zbog pojave pandemije koronavirusa - COVID 19, na području entiteta Federacija BiH. Vanredno stanje u Republici Srpskoj uvedeno je 03.aprila/travnja 2020. godine.

Zbog restriktivnih mjera i zabrana kretanja koje su nakon toga postepeno uvedene na teritoriji cijele BiH, kao i zatvaranja međudržavnih granica širom Evrope, došlo je do značajnog smanjenja saobraćaja/prometa na cestama u Bosni i Hercegovini.

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, MUP kantona, Agencija za bezbjednost saobraćaja RS), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u mjesecu martu i aprilu 2020. godine, dogodilo se ukupno **3531** saobraćajnih/prometnih nezgoda, što je u odnosu na isti period 2019. godine smanjenje od **1831** saobraćajnu/prometnu nezgodu ili **33,4%**.

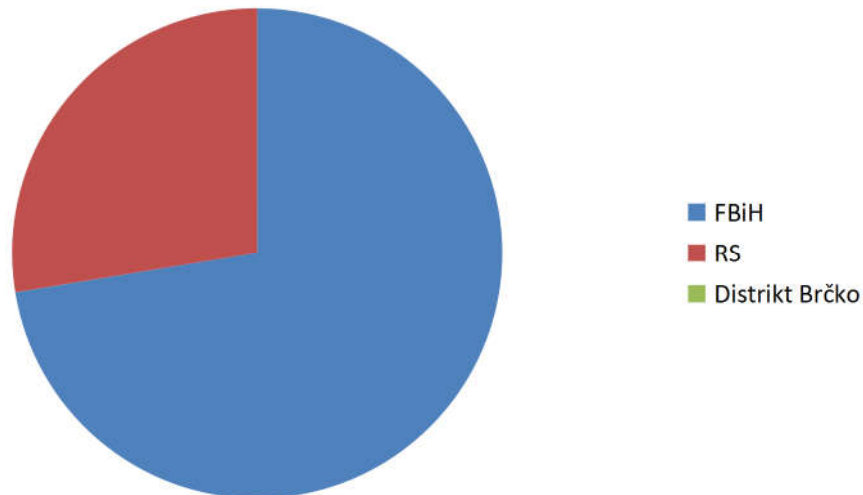
U navedenom periodu 2020. godine tokom proglašenja stanja nesreće prouzrokovane korona virusom na bosanskohercegovačkim cestama/putevima život je izgubilo 29 lica/osoba, dok je u istom periodu u mjesecu martu i aprilu 2019. godine smrtno stradalo 47 lica/osoba, što izraženo u postotcima/procentima prikazuje smanjenje od 38,3%. U istom periodu 2020. godine 140 lica/osoba zadobilo teže tjelesne povrede/ozljede, dok je 2019. godine 231 lica/osoba teže povrijeđeno/ozlijeđeno, što predstavlja smanjenje od 91 lice/osobe ili 40%. Broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih lica/osoba je smanjen za 303 lica/osobe ili 26,7% u odnosu na isti dvojemjesečni period 2019. godine.

U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 01.03.- 30.04.2019 odnosu na isti period 2020. godine.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN U PERIODU OD 01.03. DO 30.04.		BROJ POGINULIH LICA/OSOBA		BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/ OZL. LICA/OSOBA		BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/ OZL. LICA/OSOBA	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
FEDERACIJA BIH	3665	2444	23	21	116	92	721	573
REPUBLIKA SRPSKA	1650	1065	22	8	109	46	414	254
DISTRIKT BRČKO	47	22	2	0	6	2	18	7
UKUPNO	5362	3531	47	29	231	140	1137	834

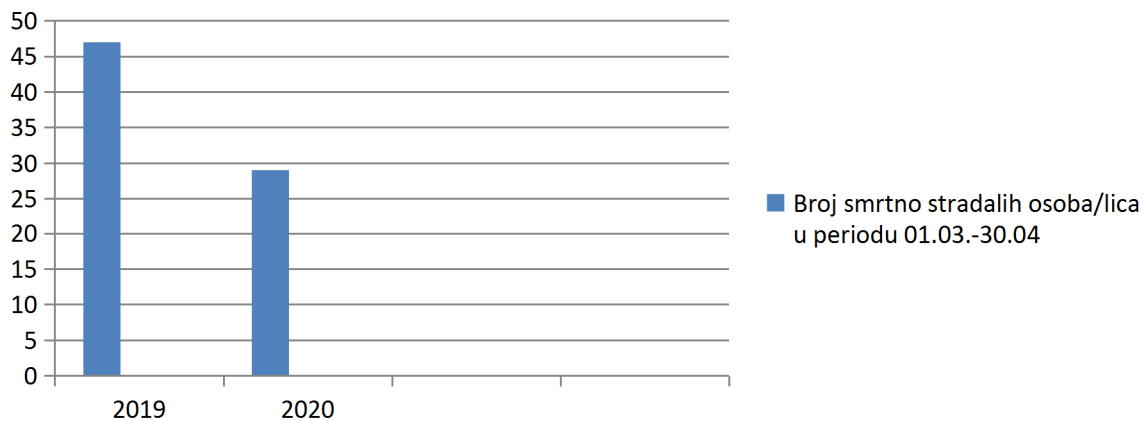
Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je u periodu od 01.03.-30.04.2020. godine, tokom proglašenja stanja nesreće prouzrokovane korona virusom, došlo do značajnog smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda, broja poginulih lica/osoba, kao i teže i lakše povrijeđenih povrijeđenih/ozlijeđenih lica/osoba, u odnosu na isti period 2019. godine. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH u gore navedenom periodu dnevno događalo u prosjeku nešto manje od 58 saobraćajnih/prometnih nezgoda.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 01.03-30-04-2020. godine:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 01.03-30.04-2020. godine

Na sljedećem dijagramu dat je uporedni prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini za period 01.03-30.04. 2019. i 2020. godine:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini u periodu 01.03-30.04.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN U PERIODU OD 01.03. DO 30.04.		BROJ POGINULIH LICA/OSOBA		BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/ OZL. LICA/OSOBA		BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/ OZL.OSOBA/ LICA	
	Mart/april	Mart/april	Mart/april	Mart/april	Mart/april	Mart/april	Mart/april	Mart/april
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Kanton Sarajevo	1413	1083	2	1	27	17	112	101
SBK	425	274	3	2	12	11	49	45
BPK	11	6	0	0	1	1	7	4
Posavski kanton	24	20	0	0	2	0	5	0
ZHK	108	67	0	0	1	3	57	22
HNK	295	129	3	0	11	13	60	50
USK	353	161	5	2	20	10	50	110
Tuzlanski kanton	475	321	7	6	16	17	250	169
ZDK	462	340	2	5	19	18	114	65
Kanton 10	99	43	1	5	7	2	17	7
FEDERACIJA BiH	3665	2444	23	21	116	92	721	573

Tabela 2. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 01-03. – 30.04. 2019 u odnosu na isti period 2020. godine.

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da je na području Federacije BiH u periodu 01.03-30.04.2020 smanjen ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na isti period prethodne godine. Registrovano je **2444** saobraćajne/prometne nezgode, što u odnosu na isti period protekle godine predstavlja smanjenje od **33,4%**. Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH tokom mjeseca marta i aprila 2020. godine dogodio se na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **55,7 %**. Zatim slijede **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **14%**, te **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **13 %**. Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda uočavamo da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na isti period 2019. godine smanjen u svim kantonima.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u, na području Federacije BiH u periodu 01.03-30.04.2020 godine život je izgubilo **21** lice/osobe, što je za **2** lica/ osobe manje odnosno **9,6%** od istog perioda prošle godine. **92** lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno što predstavlja smanjenje od **20,7%** u odnosu na isti period 2019. godine, dok je **573** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede, te je i taj broj smanjen za **148** lica/osoba ili **20,6 %**.

Broj stradalih lica/osoba je znatno je povećan u **Kantonu 10** gdje je **5** lica smrtno stradalo, što je za 4 lica/osobe ili **400%** više u odnosu na isti period prošle godine. Zatim slijedi **Zeničko-Dobojski kanton** gdje je smrtno stradalo **5** lica/osoba, dok su u istom periodu prošle godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u ovom kantonu život izgubile **2** lica/osobe.

Posmatrajući navedene podatke jasno je da je broj saobraćajnih nezgoda i njihovih posljedica značajno manji u periodu mart-april 2020. godine u odnosu na isti period prošle 2019. godine. Međutim, ukoliko uzmemo u obzir obim i frekvenciju cestovnog saobraćaja/prometa ove u odnosu na prošlu godinu, koji je prema našim procjenama zbog restriktivnih mjera ograničenja kretanja u cijeloj zemlji bio manji za više od 80%, možemo sa sigurnošću tvrditi da je broj saobraćajih/prometnih nezgoda, kao i broj poginulih i povrijeđenih lica/osoba u odnosu na PGDS značajno veći.

Uticaj ograničenja kretanja na promet u drugim državama

Pandemija COVID-19 dovela je do značajnijeg smanjenja obima saobraćaja/prometa na cestama širom Europe i svijeta. Prve parcijalne informacije međutim pokazuju oprečne podatke kad je u pitanju broj saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovih fatalnih posljedica.

Prema podacima Europske komisije za sigurnost saobraćaja/prometa (ETSC) u Europi je zabilježeno neviđeno smanjenje saobraćaja/prometa nakon stupanja na snagu ograničenja kretanja prouzrokovana proglašenjem pandemije COVID-19. U nekim zemljama je saobraćaj/promet smanjen i do **85%**. Određeni podaci međutim ukazuju da stopa smrtnosti na cestama nije opala u istom obimu, dok sa ne nekim lokalitetima čak i povećala. Iako će se potpunije analize tek raditi u narednom periodu, preliminarni rezultati pokazuju da ima razloga za zabrinutost.

Trenutno dostupni podaci pokazuju da se broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u **Holandiji** smanjio za **50%** nakon uvođenja ograničenja kretanja, dok podaci o težini nezgoda i šteti nisu dostupni.

U **Irskoj** je uprkos primjeni ograničenja kretanja i smanjenju saobraćaja/prometa došlo do povećanja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa smrtnim ishodom na cestama, koji je svoj vrhunac dostigao u martu/ožujku.

U saveznoj državi **Viktoriji (Australija)** uprkos smanjenom obimu saobraćaja i primjeni mjera ograničenog kretanja broj poginulih na cestama ostao je isti.

U međuvremenu, u **Italiji** su stroga ograničenja kretanja rezultirala padom smrtnih slučajeva u saobraćajnim nezgodama od **70%**. Slično je u **Francuskoj** i **Španiji** gdje su brojevi stradalih lica/osoba na cestama smanjeni za oko **40%**, odnosno **47%**.

ETSC - European Transport Safety Council (Europska komisija za sigurnost saobraćaja/prometa) navodi kako raste zabrinutost da nesavjesni vozači iskorištavaju prazne ceste za prebrzu vožnju u **Belgiji, Danskoj, Francuskoj i Velikoj Britaniji**. Službeni podaci **Danske** pokazuju povećanje brzine od **10%**, a slične informacije dolaze iz policijskih izvještaja iz nekih dijelova **SAD-a i Australije**.